

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์เดียวในสมัยที่ราชอาณาจักรไทยมีราชธานีอยู่ ณ กรุงธนบุรี พระองค์มีพระเกียรติยศที่ยิ่งใหญ่ ประชาชาติเทิดทูนพระองค์ท่านเป็นวีรกษัตริย์ ทั้งนี้เนื่องจากพระองค์ทรงเป็นผู้กอบกู้เอกราชของชาติไว้ในครั้งที่ราชอาณาจักรศรีอยุธยาต้องพ่ายแพ้แก่พม่า เมื่อ พ.ศ. 2310 และสูญสิ้นอิสรภาพไปแล้ว สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงใช้เวลาเพียงประมาณ 7 เดือน ในการปราบปรามอริราชศัตรูภายนอกประเทศ นั่นคือการขจัดทัพพม่าซึ่งตั้งรักษาการอยู่ ณ ค่ายโพธิ์สามต้น แขวงกรุงศรีอยุธยาให้แตกพ่ายถอยหนีไปพ้นราชอาณาจักร อย่างไรก็ตามอาณาจักรไทยภายหลังการเสียดเอกราชไปนั้น ได้แตกแยกออกเป็นชุมนุมต่างๆ หลายชุมนุม อันได้แก่ พิษณุโลก พิมาย ผังหรือสวางคนบุรี (ในบริเวณจังหวัดอุตรดิตถ์) และนครศรีธรรมราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หรือสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ต้องเสด็จไปปราบปรามและเกลี้ยกล่อมเจ้าชุมนุมต่างๆ และพวกให้มอบน้อมและยอมสวามิภักดิ์ต่อพระองค์ท่าน รวมประเทศชาติเป็นปึกแผ่นมีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่กรุงธนบุรีแต่แห่งเดียว (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2529, หน้า 26-80)

การเมืองการปกครองที่เกิดขึ้นในคราวจลาจลครั้งเมื่อสิ้นกรุงศรีอยุธยาแบ่งออกเป็น "ก๊ก" หรือ "ชุมนุม" ชุมชนเป็นลักษณะการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้นด้วยเหตุผลความจำเป็นในการดำรงชีวิต ทั้งนี้เพราะกลุ่มชนในขณะนั้นขาดระเบียบที่จะจรรโลงความสงบสุขของชุมชนที่อยู่ในกรุงศรีอยุธยา การกำเนิดชุมนุมต่างๆ ในช่วงเวลานั้นเกิดขึ้นหลายรูปแบบ แต่ละชุมนุมที่เกิดขึ้นต้องเผชิญกับเหตุการณ์ไม่เหมือนกัน บางชุมนุมมีลักษณะที่หลักลมล้ำกัน บางชุมนุมมีลักษณะที่คล้ายกันจากลักษณะที่เป็นช่องโหว่ไปจนถึงระบบการปกครองที่มีแบบแผน แต่ละชุมนุมต่างต้องเผชิญกับสภาพการล่มสลายของราชอาณาจักรศรีอยุธยา ดังนั้นแต่ละชุมนุมจึงขาดศูนย์กลางที่จะอำนวยความสะดวกที่ เกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมที่สืบทอดมาจากแหล่งเดียวกันของราชอาณาจักรศรีอยุธยา ด้วยเหตุนี้จึงเกิดปัญหาการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่ขาดหลักของขนบธรรมเนียมประเพณีอันถูกจำลองไว้ในรูปพระราชอำนาจจากกรุงศรีอยุธยา การเมืองแบบชุมนุมจึงมีลักษณะที่ผสมปนเปกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันตนเองหรือการรุกรานจากผู้อื่นเพื่อประทังชีวิต ผู้นำชุมนุมจึงมักเป็นผู้ที่มีลักษณะพิเศษบางอย่างและต้องเป็นที่เคารพเชื่อถือของกลุ่ม คุณสมบัติ

ของผู้นำขุมขุมเหล่านี้ นับเป็น “บารมี” (Charisma) ของผู้นำ นอกจากนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือขุมขุมในช่วงเวลานั้น ยังถูกทำลายลงโดยทั้งกองทัพมาและสภาพจลาจลที่เกิดขึ้น ขุมขุมของพระยาตากมีลักษณะผสมผสานของการเมืองแบบชุมชนแท้และกึ่งราชอาณาจักรอยู่ด้วยกัน เมื่อเวลาผ่านไป ปัจจัยที่แวดล้อมขุมขุมพระยาตากเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ลักษณะการเมืองของขุมขุมนี้เปลี่ยนไปด้วย จากพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมที่พระองค์ทรงเผชิญมาในชีวิตของพระองค์ตั้งแต่แรกพระราชสมภพ ทั้งหมดเป็นปัจจัยที่เป็นข้อกำหนดสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในรัชสมัยของพระองค์ อย่างไรก็ตามในสมัยของพระองค์ถือเป็นยุคแตกหักทางการเมืองจากแนวทางเก่ามากกว่าเป็นการสืบสายของตระกูลผู้ปกครองเดิม

การต่อสู้เพื่อสถาปนาพระราชอาณาจักรอยุธยาขึ้นจากขุมขุมต่างๆ ในช่วงเวลานั้น ไม่ใช่การต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธอย่างเดียว แต่เป็นการต่อสู้ที่ต้องอาศัยทั้งการทูตและการเมืองเข้าสนับสนุนอยู่ด้วย ขุมขุมต่างๆ ที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชไปปราบปรามนั้น ล้วนเป็นขุมขุมใหญ่และมีประสิทธิภาพ มีการครอบครองอาณาบริเวณกว้างขวาง ขุมขุมใหญ่เหล่านี้กระจายอยู่ตามส่วนต่างๆ ของดินแดนที่เคยเป็นราชอาณาจักรศรีอยุธยาและมีอำนาจเหนือขุมขุมขนาดเล็กในดินแดนของตนเองในระดับที่แตกต่างกัน ขุมขุมที่อยู่ใกล้เขตเมืองต้องอ่อนน้อมถ่อมตนต่อขุมขุมใหญ่มาก ในขณะที่ขุมขุมที่อยู่ไกลในชนบทไม่สามารถถูกควบคุมได้เต็มที่โดยขุมขุมใหญ่ ถึงแม้ขุมขุมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชสามารถฟื้นฟูราชอาณาจักรศรีอยุธยาได้ส่วนหนึ่งแล้ว แต่การรื้อฟื้นราชอาณาจักรทั้งหมดจำเป็นต้องปราบขุมขุมใหญ่เหล่านี้เพื่อขยายอำนาจการปกครอง (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2529, หน้า 26-80)

ตลอดรัชสมัยของพระองค์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชต้องทรงตรากตรำในการสู้รบเพื่อดำรงความเป็นเอกราชและขยายขอบเขตแผ่นดินไทย จนสามารถขยายเป็นอาณาจักรใหญ่ในแหลมทองนี้ นับได้ว่าพระองค์ทรงเป็นนักรบอย่างแท้จริง พระองค์มิได้ทรงมีโอกาสแม้แต่จะเสวยสุขสงบแม้ในบั้นปลายพระชนม์ชีพ จากพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพของพระองค์จะเห็นได้ว่า การสูญเสียกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ.2310 นำมาซึ่งความสูญเสียและความเสื่อมโทรมทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง การปกครอง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรม ความสูญเสียนี้มีทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ แต่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงพระปรีชาสามารถฟื้นฟูประเทศให้กลับคืนดีขึ้น ได้ดีในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากสมัยกรุงธนบุรีบ้านเมืองยังอยู่ในภาวะสงครามและมีช่วงเวลารัชสมัยสั้น การฟื้นฟูประเทศจึงทำได้ไม่มากนัก (มูลนิธิทิวทัศน์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2547, หน้า 106-107)

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชกู้เอกราชของชาติไทยคืนได้จากพม่า แล้วทรงย้ายราชธานีจากกรุงศรีอยุธยามาตั้งราชธานีใหม่ ณ บริเวณเหนือปากคลองบางหลวง ซึ่งบัดนี้เรียกว่า “พระราชวังเดิมกรุงธนบุรี” ทั้งนี้เพราะกรุงศรีอยุธยาได้ถูกพม่าเผาผลาญทำลายจนไม่สามารถจะซ่อมแซมบูรณะให้คืนสภาพอย่างเดิมได้ เมื่อมองย้อนไปในอดีต ธนบุรีน่าจะเป็นชุมชนที่มีขึ้นมา นานแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และเมื่อย้อนไปถึงสมัยกรุงสุโขทัย บริเวณนี้น่าจะเป็นท้องทะเลมาก่อนและทับถมเป็นตะกอนน้ำจืด และกลายเป็นเนินดินขึ้นมาและเกิดเป็นคูคลองต่างๆ จุดเริ่มต้นของชุมชนในบริเวณนี้เป็นชุมชนค้าหลังอยู่ใกล้กับชายฝั่งทะเล เป็นที่ผ่าน ไปมาของชนชาติต่างๆ จุดนี้เองทำให้ชุมชนมีคนหลายเชื้อชาติมารวมตัวกัน ได้แก่ มอญ ไทย จีน ฝรั่งเศส โดยเฉพาะพวกโปรตุเกส และแขก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บริเวณเมืองธนบุรีมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (วิชัย เทียนน้อย, 2546, หน้า 5-6)

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงมีคุณลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้นำ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชสามารถตั้งตนเป็นใหญ่ สร้างความเป็นปึกแผ่นให้ประเทศไทย ทรงคิดหาวิธีที่จะรวบรวมชุมนุมต่างๆ เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งในแต่ละครั้งสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชใช้ความพยายามในการต่อสู้เข้าโจมตีอย่างสุดความสามารถทุกครั้ง และสามารถขยายพระราชอาณาเขตของไทยออกไปได้อย่างกว้างขวาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 172 ถนนอิสรภาพ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เดิมเป็นที่ตั้งของบ้านเจ้าพระยาพลเทพ (เฉลิม โกมารกุล ณ นคร) นับเป็นสายสกุลตรงของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชนับเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวฝั่งธนบุรี ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้ทำพิธีสักการะพระองค์เพื่อเชิดชูเกียรติของพระองค์ท่าน ในวันที่ 28 ธันวาคมที่อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชวงเวียนใหญ่เป็นประจำทุกปี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวราชภัฏธนบุรีและประชาชนทั่วไป โดยทำพิธีหล่อและพิธีฝังคลาภิเษกไปเมื่อ พ.ศ. 2547 และได้อัญเชิญพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมาประดิษฐานบนแท่นที่หน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 เพื่อเป็นที่สักการะของคณาจารย์ นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และประชาชนทั่วไป

ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมีต่อประเทศไทยในการกอบกู้เอกราช และมีแบบอย่างการปกครองประเทศ ที่สามารถนำพาประเทศไทยให้สามารถดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง “การบริหารบ้านเมืองของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแห่งกรุงธนบุรี” เพื่อศึกษาการปกครองของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภายใต้สถานการณ์การแตกแยก

ออกเป็นก๊กและชุมนุมต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและหาวิธีการในด้านการปกครองเพื่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นและมั่นคงของการปกครองประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นประวัติศาสตร์ชาติไทยที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งที่นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตสาขาไทยศึกษาจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าหาความเป็นไทยแท้จากรูปแบบการปกครองสมัยกรุงธนบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาการบริหารบ้านเมืองของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแห่งกรุงธนบุรี ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาประวัติกรุงธนบุรีและพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
2. เพื่อศึกษาการกู้ชาติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
3. เพื่อศึกษาการปกครองสมัยกรุงธนบุรี
4. เพื่อศึกษาการพระศาสนาสมัยกรุงธนบุรี
5. เพื่อศึกษาการศึกษาสมัยกรุงธนบุรี
6. เพื่อศึกษาการเศรษฐกิจและสังคมสมัยกรุงธนบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประวัติกรุงธนบุรีและพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมีหลักฐานอ้างอิงได้
2. การกู้ชาติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมีหลักฐานอ้างอิงได้
3. การปกครองสมัยกรุงธนบุรีบูรณาการจากหลายสมัย
4. การพระศาสนาสมัยกรุงธนบุรีฟื้นฟูขึ้นได้ดี
5. การศึกษาสมัยกรุงธนบุรีฟื้นฟูได้จากวัดและประชาชน
6. การเศรษฐกิจและสังคมสมัยกรุงธนบุรีต้องอาศัยบารมีสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย
 - 1.1 ประชากร ผู้วิจัยกำหนดได้แก่
 - 1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ไทย

1.1.2 ประชาชนเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Random Sampling) เพื่อเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์และการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) จำนวน 6 คน ดังนี้

1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 2 คน

1.2.2 ประชาชนเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน

2. ขอบเขตด้านเอกสารเชิงประวัติศาสตร์

2.1 พงศาวดารประวัติศาสตร์ชาติไทย

2.2 ข้อมูลจากเอกสารแนวใหม่

2.3 ข้อมูลจากเอกสารต่างชาติ

3. ขอบเขตด้านตัวแปรและเนื้อหาสาระ

3.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ แหล่งที่มาของข้อมูล ประกอบด้วย

3.1.1 แหล่งบุคคล ได้แก่

3.1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์ไทย

3.1.1.2 ประชาชนเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 แหล่งเอกสาร ได้แก่

3.1.2.1 พงศาวดารประวัติศาสตร์ชาติไทย

3.1.2.2 เอกสารแนวใหม่

3.1.2.3 เอกสารต่างชาติ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การปกครอง ประกอบด้วย

3.2.1 ประวัติกรุงธนบุรี และพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

3.2.2 การก่อกำเนิดของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

3.2.3 การปกครองสมัยกรุงธนบุรี

3.2.4 การพระศาสนาสมัยกรุงธนบุรี

3.2.5 การศึกษาสมัยกรุงธนบุรี

3.2.6 การเศรษฐกิจและสังคมสมัยกรุงธนบุรี

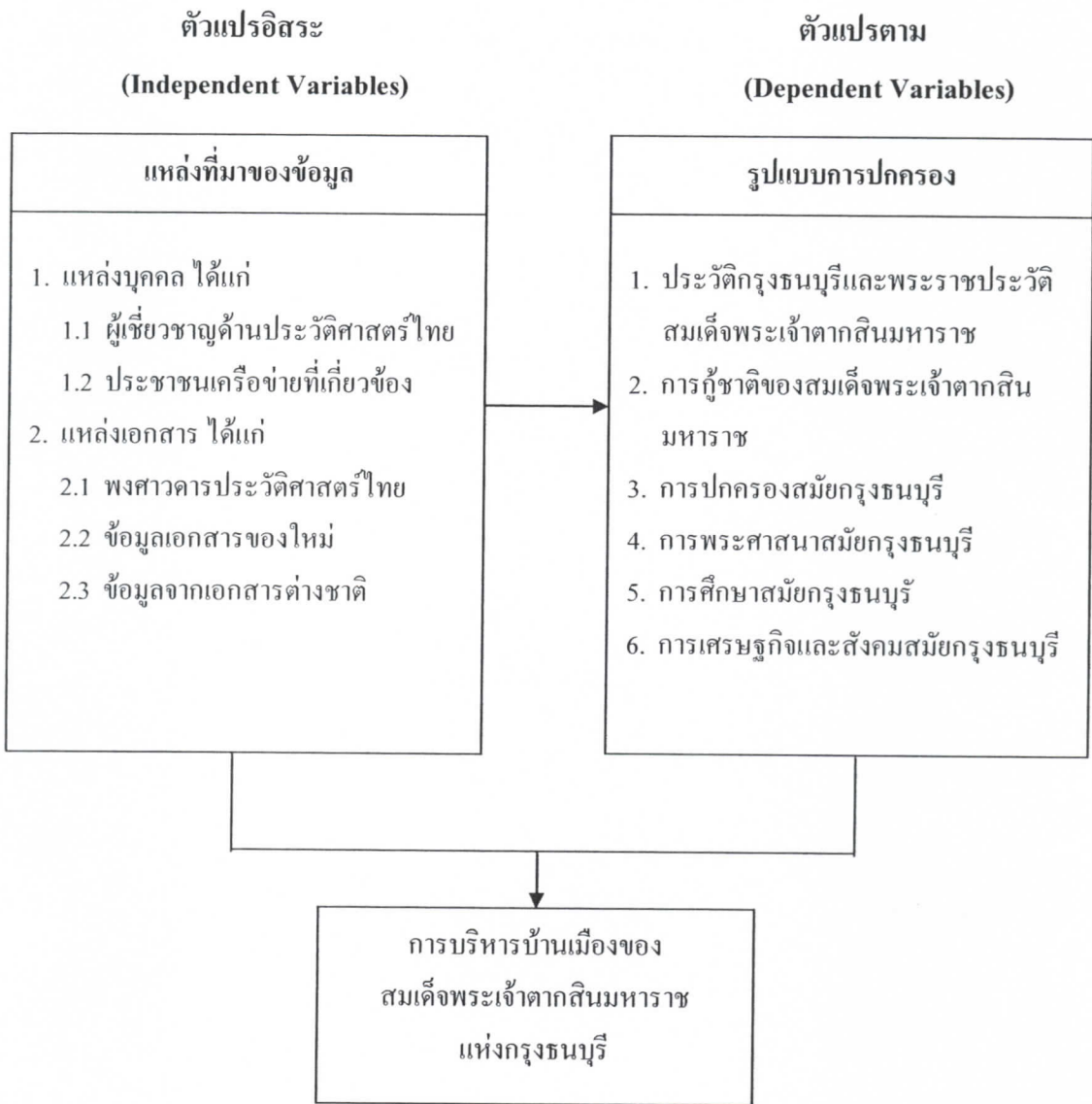
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาเดือนมิถุนายน 2551-มีนาคม 2553 ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า 1 ปี 9 เดือน (เก็บข้อมูล 18 เดือน จัดการทำข้อมูล 3 เดือน)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ และนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ร่วมกับหลักฐานเชิงประจักษ์ พัฒนาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1.1 ดังแสดงเป็นกรอบแนวความคิดการวิจัยต่อไปนี้

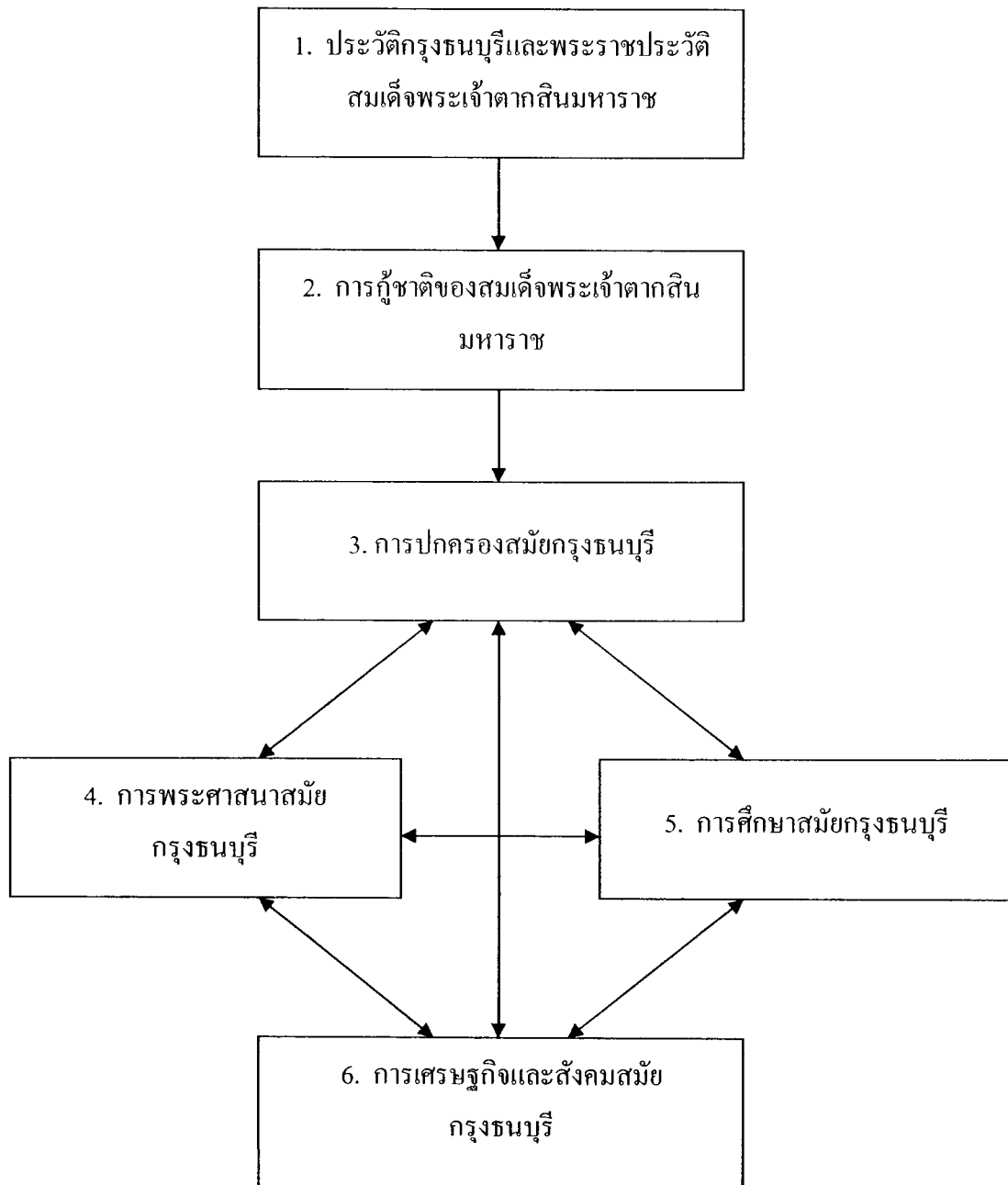
กรอบแนวคิดในการวิจัย
(Conceptual Framework)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

สามารถแสดงเป็นกรอบแนวคิดทฤษฎีในการวิจัยได้ดังนี้

กรอบแนวคิดทฤษฎีในการวิจัย
(Theoretical Frameworks)

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดทฤษฎีในการวิจัย (Theoretical Frameworks)

นียมศัพท์เฉพาะ

การศึกษาการบริหารบ้านเมืองของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ผู้วิจัยได้กำหนด นียมศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันดังนี้

กรุงธนบุรี หมายถึง เมืองที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงตั้งให้เป็นศูนย์กลาง อำนาจซึ่งเปิดออกสู่น่านน้ำอ่าวไทย ที่สะดวกต่อการติดต่อกับต่างประเทศทางทะเล และทำให้ สามารถคุมหัวเมืองชายทะเลทางใต้ได้ รวมทั้งยังเป็นทำเลที่ตั้งที่ดีในการต่อสู้ป้องกันที่เหมาะสมกับ ขนาดกองกำลังของไทยในขณะนั้น

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หมายถึง พระมหากษัตริย์ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นวีร- กษัตริย์ในสมัยกรุงธนบุรี ที่ได้ทรงกอบกู้เอกราชของชาติไทยไว้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา และสามารถ รวบรวมประเทศชาติให้เป็นปึกแผ่นได้โดยมีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่กรุงธนบุรี

แหล่งที่มาของข้อมูล หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างและจาก การศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย

1. แหล่งบุคคล หมายถึง บุคคลที่สามารถให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสมเด็จพระ เจ้าตากสินมหาราช ประกอบด้วย

1.1 ผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยธนบุรี โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระเจ้าตาก สินมหาราชแห่งกรุงธนบุรี

1.2 ประชาชนเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บุคคลที่นับได้ว่ามีสายสกุลสืบทอด จากสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

2. แหล่งเอกสาร หมายถึง แหล่งที่สามารถให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าทาง ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ประกอบด้วย

2.1 พงศาวดารประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง แหล่งที่มาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติ ไทย

2.2 เอกสารแนวใหม่ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าที่ได้รับการยอมรับ และเผยแพร่สามารถนำมาใช้อ้างอิงได้

2.3 เอกสารต่างชาติ หมายถึง ข้อมูลที่ชาวต่างชาติเขียนถึงประวัติศาสตร์ของ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

การบริหารบ้านเมือง หมายถึง ลักษณะการบริหารบ้านเมืองในสมัยกรุงธนบุรี มี ลักษณะแบบแผนการปกครองที่ใช้ในการบริหารประเทศ จำแนกเป็น การปกครองส่วนกลาง การ

ปกครองส่วนภูมิภาค การจัดการหัวเมือง การปกครองท้องถิ่น และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษารูปแบบการบริหารบ้านเมืองจาก

1. ประวัติกรุงธนบุรี หมายถึง ความเป็นมาของกรุงธนบุรีในอดีตตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงกอบกู้เอกราชคืนจากพม่าได้และสามารถสถาปนาราชอาณาจักรธนบุรีได้สำเร็จ
2. การกู้ชาติ หมายถึง การที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้เอกราชคืนจากพม่าได้ในปี พ.ศ. 2310 ทรงใช้ความสามารถทางทหารรบของพระองค์เป็นหลักสำคัญในการกู้กรุงศรีอยุธยาคืนจากพม่า
3. การปกครอง หมายถึง การปกครองของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง โดยเน้นความมั่นคงให้แก่พระราชอาณาจักร โดยออกพระราชกำหนดสักเลกเพื่อควบคุมกำลังพล และการขยายอำนาจไปในดินแดนที่เคยเป็นประเทศราชของไทย
4. การพระศาสนา หมายถึง พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ทรงกระทำเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา จำแนกเป็น การจัดระเบียบสังฆมณฑล การรวบรวมพระไตรปิฎก การสร้างและบูรณปฏิสังขรวัดต่างๆ และการฟื้นฟูศาสนาตลอดรัชสมัยของพระองค์
5. การศึกษา หมายถึง โอกาสในการศึกษาของประชาชนในสมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงทำนุบำรุงการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยให้มีศูนย์การศึกษาอยู่ที่วัดเด็กผู้ชายเท่านั้นที่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน สำหรับเด็กผู้หญิงก็ถือตามประเพณีโบราณ ส่วนการเรียนวิชาชีพต่างๆ เป็นหน้าที่ของบิดามารดาที่จะถ่ายทอดให้แก่บุตรหลาน
6. การเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงดำเนินการวางรากฐานแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในด้านต่างๆ จำแนกเป็น การสร้างงานด้านการเกษตร การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในหัวเมือง และเปิดรับความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ จากต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบประวัติกรุงธนบุรีและพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
2. ได้ทราบด้านการกู้ชาติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
3. ได้ทราบด้านการปกครองสมัยกรุงธนบุรี
4. ได้ทราบด้านการพระศาสนาสมัยกรุงธนบุรี
5. ได้ทราบด้านการศึกษาสมัยกรุงธนบุรี
6. ได้ทราบด้านการเศรษฐกิจและสังคมสมัยกรุงธนบุรี

7. ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการปกครองของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเพื่อนำไปเป็นประโยชน์ทางวิชาการแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีและผู้สนใจทั่วไป
8. ได้ข้อมูลที่ใช้ในการขยายงานวิจัยด้านการเมืองการปกครองในประวัติศาสตร์ไทยต่อไป